

NABO-HOOD

et forsøgsprojekt om tryghedsvandring

DIGITAL VERSION

DENNE PUBLIKATION HANDLER OM TRYGHED OG UTRYGHED. DEN BESKRIVER, HVORDAN MAN KAN ARBEJDE MED DEN OPLEVEDE TRYGHED I ET OMRÅDE, OG HVORDAN MAN KAN BRUGE METODEN "TRYGHEDSVANDRING" I PROCESSEN.



DENNE PUBLIKATION HANDLER OM TRYGHED OG UTRYGHED. DEN BESKRIVER, HVORDAN MAN KAN ARBEJDE MED DEN OPLEVEDE TRYGHED I ET OMRÅDE, OG HVORDAN MAN KAN BRUGE METODEN "TRYGHEDSVANDRING" I PROCESSEN.

Publikationen tager udgangspunkt i en forsøgsproces i boligområdet Kærene i Rødovre. Projektet er udviklet af EIRM i samarbejde med AKB Rødovre og Rødovre Kommune og er støttet økonomisk af Det Kriminalpræventive Råd og ÆldreForum.

I projektet deltog en gruppe borgere og ansatte i et tryghedsvandringsforløb. En tryghedsvandring er et dialogværktøj udviklet i Sverige, som giver mulighed for at arbejde med og forbedre den oplevede tryghed.

Intentionen med forløbet var dels at lave en konkret indsats i boligområdet og dels at udvikle tryghedsvandring som metode i en dansk sammenhæng.

Metoden giver mulighed for at sætte forskellige borgergrupper i fokus og involvere forskellige institutioner. Forsøgsprojektet har valgt at fokusere på inddragelse af gammeldanske ældre og nydanske unge borgere. Der har også været særligt fokus på at skabe yderligere samarbejde imellem kommune og boligafdeling. Derfor har tre kontorer i to kommunale forvaltninger (Teknisk og Social) været repræsenteret sammen med ansatte og beboervalgte fra en boligafdeling. Naboafdelingen¹ var også repræsenteret.

En tryghedsvandring kan bruges på forskellige måder og tilpasses en sammenhæng. Den indeholder et undersøgende og et handlende aspekt, som kan vægtes efter behov og ressourcer. Forsøgsprojektet har prioriteret både det handlende og det undersøgende aspekt af metoden for at indfange flere dimensioner af den oplevede tryghed.

Det betyder, at denne publikation både præsenterer den praktiske, handlende proces involveret i en tryghedsvandring og giver et indblik i, hvad der gør borgere trygge og utrygge i deres boligområde.

Man kan således læse om, hvordan den praktiske proces blev tilrettelagt med indsamling af viden, facilitering af diskussioner og planlægning af vandring. Publikationen giver smagsprøver fra vandringen i boligområdet, hvor borgere beskrev for hinanden og de ansatte, hvor de var trygge og utrygge. Og det beskrives, hvordan dialogen efterfølgende blev brugt som en prioriteringsliste for indsatser i området.

I den analytiske del af publikationen zoomes ind på tre aspekter, som kan indvirke på tryghedsfølelsen: indretningen af det fysiske rum, oplevelser af det sociale liv og mentale opfattelser af steder.

Alle tre aspekter har betydning for, hvor borgerne følte sig trygge og utrygge, og hvordan de brugte området. Som man kan læse i de næste kapitler, var der dog en tendens til, at køn og alder havde betydning for hvordan og i hvilken grad.

Facts om området



KÆRENE LIGGER I DEN SYDLIGE DEL AF RØDOVRE, GRÆSENDE OP TIL BRØNDBY OG HVIDOVRE KOMMUNER.

Kvarteret er den største almene bebyggelse i Rødovre med 1.150 lejemaal, fordelt på fire boligafdelinger. Der er variation i boligmassen. Nogle bygninger er 16 etager høje, og rummer 32 lejligheder pr. opgang. Andre bygninger er kun to etager høje og har seks lejligheder pr. opgang. Beboere i højhuse har altaner, mens de, som bor i stueetagen af lavhusene, har en lille terrasse, der fører ud til en græsplæne. Imellem husene er der mange grønne arealer, og området huser også en multiboldbane, hvor der blandt andet kan spilles fodbold, basket og hockey.

I området findes to højhuse, som ikke længere er beboet og skal sprænges i luften.

Fem minutters gang fra kvarteret ligger den lokale folkeskole. Byens 10. Klasseskole og ungdomsskole samt en ungdomsklub og to børnehaver ligger midt i Kærene. I udkanten finder man byens svømmehal, to små restauranter, en Netto og en kiosk. Over for kiosken er placeret en barak til områdets alkoholikere, kaldet "Prærien".

Kvarteret blev opført i perioden 1952 til 1965 og var i udgangspunktet bygget til arbejdere fra København og omegn, som ønskede egen lejlighed, lys og luft. Mange af dem, som flyttede til kvarteret, da det var nybygget, bor der stadig, og ca. 25 % af beboerne i området er alderspensionister. Næsten alle er gammeldanskere.

Igennem årene er andre beboergrupper også flyttet ind. I dag er cirka 25 % af beboerne børn og unge under 18 år, hvoraf cirka halvdelen er nydanskere.

Processen

		9 unge udfylder kort over hvor, de føler sig trygge og utrygge og fortæller hvorfor	Kontor for Vej og Trafik, Teknisk Forvaltning, indtages	Uddybende interviews aftales	Interview, ældre kvinde	Endelig analyse af materiale			Oversigt præsenteres for og afstemmes med kommune og boligafdeling
Konceptet tilpasses en dansk sammenhæng		Uddybende interviews med 4 unge kvinder	30 beboere i forskellige aldre udfylder kort over, hvor de føler sig trygge og utrygge, og diskuterer i grupper	1 ældre beboer interviewes	Interview, 4 unge mænd			Opsamling på diskussioner og forslag udarbejdes og udsendes til kommune og boligselskab	Oversigt præsenteres for beboere på opfølgende møde
Møde mellem ejendomsleder AKB og EIRM. AKB tilslutter sig foreløbigt projektet		Interviews med 3 ejendomsfunktionærer		2 unge mænd interviewes	Interview, 1 ældre kvinde og 1 ældre mand	Rute fastlægges på baggrund af data	Formøde til vandring, gruppeinddeling og besvarelse af spørgsmål	Opfølgende møde mellem kommune, AKB og EIRM om efterfølgende handling	Publikation udarbejdes og projektet formidles
Møde mellem chef for Social Forvaltning og EIRM. Social Forvaltningen tilslutter sig projektet	Møde mellem afdelingsbestyrelse, AKB og EIRM. AKB tilslutter sig endeligt projektet	Møde mellem ejendomsleder og EIRM om belysning, ansvar og matrikelopdeling	Midtvejsanalyse af materiale	2 lokalpoliti-mænd interviewes		Spørgsmål til vandring udarbejdes	Vandring	Samlet oversigt over diskussion, forslag og handling udarbejdes	
Chef for Socialforvaltning kontakter chef for Teknisk Forvaltning	25 ældre, som er involveret i beboerinitiativer udfylder kort over, hvor de føler sig trygge og utrygge og beskriver hvorfor	Møde mellem Teknisk Forvaltning, (Kontor for Park og Natur) og EIRM		Besøg hos 3 beboere sammen med ejendomsfunktionær for at opsøge beboere, som ikke er involveret i beboerinitiativer		Koordinerende møde mellem Social forvaltning, to kontorer i Teknisk Forvaltning, afdelingsbestyrelse og drift for AKB, drift for Lejerbo naboafdeling og EIRM	Eftermøde med særlig diskussion om samspil imellem ældre og unge		
Teknisk Forvaltning tilslutter sig projektet	Møde mellem boligsocial medarbejder og EIRM	Interview med repræsentant for Teknisk Forvaltning (kontor for Park og Natur)	Boligsocial medarbejder kontaktes mhp. Udvælgelse af relevante interview-personer	1 ældre kvinde og 1 ældre mand interviewes		Aftaler indgås om dokumentation af vandring i lyd og billeder			



TRYGHEDSVANDRING SOM ET UNDERSØGENDE REDSKAB. HVAD GØR BORGERE TRYGGE OG UTRYGGE?

A/ Opfattelser af det fysiske rum

UNGE OG ÆLDRE BRUGER KVARTERET MEGET FORSKELLIGT OG LÆGGER VÆGT PÅ FORSKELLIGE TING I INDRETNINGEN AF DET FYSISKE RUM.

ÆLDRE En stor del af de ældre bruger megen tid i deres lejlighed og på deres terrasse eller altan. Mange har også en kolonihave, hvor de opholder sig en stor del af året. Nogle, særligt i lavhusene, benytter gårdmiljøernes faciliteter, dvs. grill, græsplæne, borde og bænke, men de fleste ældre opholder sig primært i fællesområder, når de skal fra A til B. Det vil sige, når de skal i Netto og handle, når de skal besøge venner og bekendte eller benytte sig af sociale aktiviteter i området eller skal med bus eller bil ud af området.

De ældre er generelt også mest optaget af, at deres ruter i kvarteret føles trygge. De er for eksempel optaget af, at belysningen er god, når de går hjem efter mørkets frembrud, og af, at beplantning ikke skygger for deres udsyn. For ældre med rollator betyder det også meget, at området er tilgængeligt for dem, dvs. at fliser ligger plant, og at der ikke kører knallerter eller cykler på fortovet.

UNGEGRUPPEN For mange unge er fællesarealerne langt mere end en gennemgangszone. De mødes med deres venner og spiller fodbold eller basket, og de sidder sammen i grupper. De unge er generelt særlig optaget af, at kvarteret rummer pladser, hvor de kan mødes med deres venner, og hvor de føler sig velkomne.

UNGE DRENGE Mange drenge hænger ud udenfor fra tidlig morgen til sen aften og mødes med deres venner på bestemte steder om eftermiddagen og aftenen eller i det lange skolefrikvarter. Det er derfor et afgørende element af en god fysisk indretning, at kvarteret rummer pladser, hvor de kan mødes mange og være sammen.

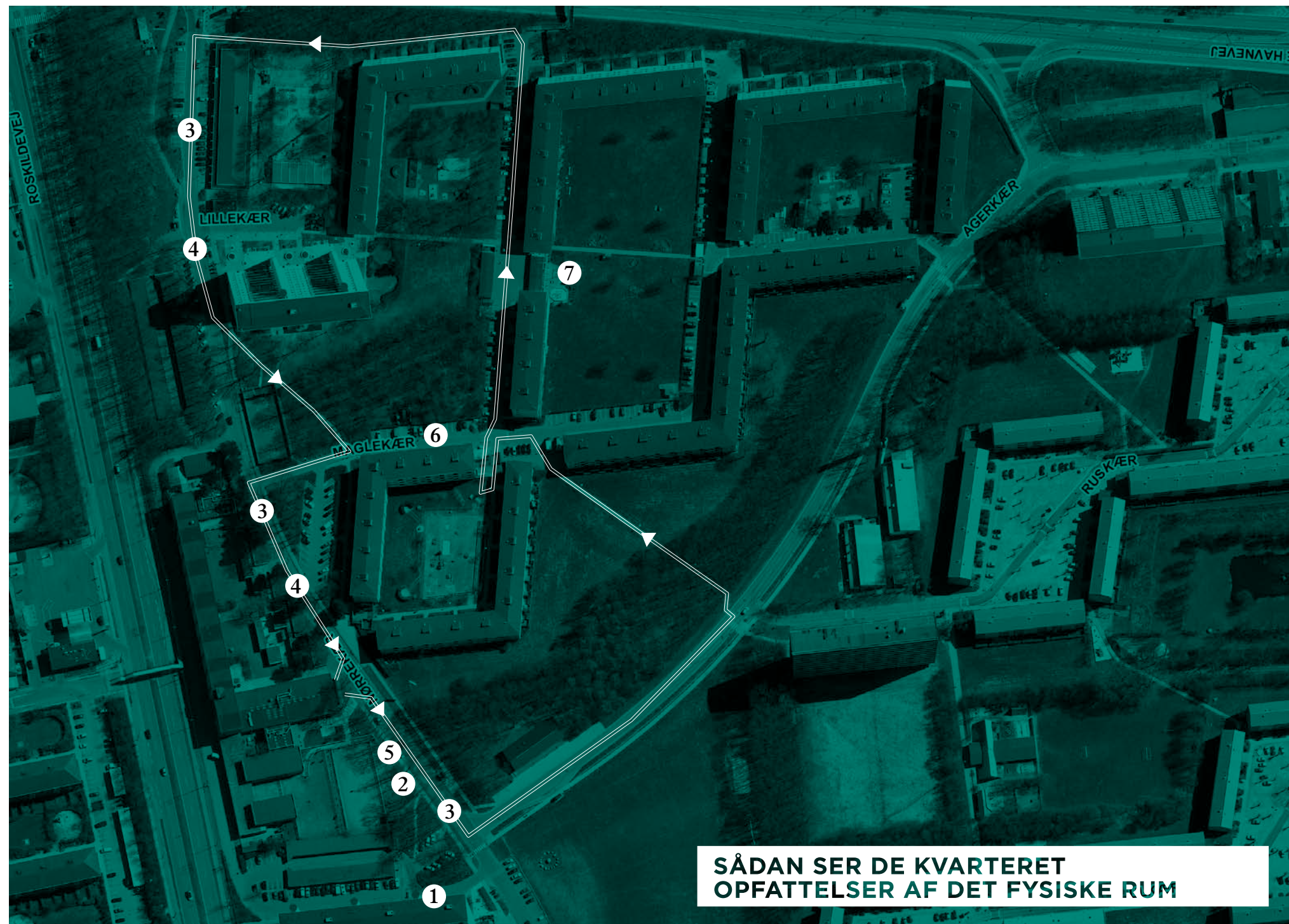
Drengene går, cykler eller kører på knallert rundt i området, og nogle drenge opsøger også mørke lommer i kvarteret – et indhak ved en bygning, bag en garage eller i et cykelskur.

Hvis de møder grupper af drenge, som de ikke kender, er det også vigtigt for dem, at gaden er belyst.

UNGE PIGER Nogle piger bruger også fællesarealerne meget – enten til planlagte aktiviteter som fodboldtræning eller til uformel hygge. Pigerne beskriver, at pladser, hvor forskellige generationer kan mødes, gør dem trygge.

De fremhæver, at det er utrygt, når stier opleves som værende lukket inde i buskads. Når de går alene om aftenen et sted, de ikke kender, er det også vigtigt med god belysning.

- 1** Ung pige
"Jeg er tryk her, fordi jeg bor lige her. Så om sommeren eller om aftenen, hvis man lige vil ud, kan man lige være på legepladsen og bare sidde dér med veninderne eller de andre, der bor der."
- 2** Mand
"Hvis træerne ikke bliver beskåret, så er her mørkt at gå."
- 3** Ældre kvinde
"Jeg er tryk på ruten ned til Netto."
- 4** Ældre mand
"Lamperne er ikke gode nok til at belyse området."
- 5** Ældre kvinde
"Fortovet her er ujævnt, så jeg er to gange faldet med min rollator, når jeg skulle ned at købe ind."
- 6** Ældre kvinde
"Her har jeg været ved at blive kørt ned to gange af en knallert, når jeg var på vej ned til bussen."
- 7** Ung mand
"Her mødes jeg altid med mine venner. Vi kommer her også i det store frikvarter."



B/ Oplevelser af det sociale liv

BÅDE UNGES OG ÆLDRES OPLEVELSE AF KVARTERET PÅVIRKES I HØJ GRAD AF DE MENNESKER, DE MØDER.

HVORDAN OG I HVILKEN GRAD, DE PÅVIRKES, VARIERER EN DEL EFTER ALDER OG KØN, MEN DER ER OGSÅ VISSE GRUNDTRÆK, SOM GÅR IGEN FOR ALLE DE INTERVIEWEDE.

FÆLLES OPLEVELSER Det er betydningsfuldt for alle oplevelse, om de kender dem, de møder. Både unge og ældre fortæller, at det gør dem trygge og får dem til at føle sig hjemme, at de kender dem, de møder. At de kan smile eller nikke til hinanden eller i det mindste ved, hvem hinanden er.

Hvis de møder nogen, de ikke kender, er situationen en anden. I så fald er det vigtigt, at de kan gennemskue, hvad dem, de møder, er optaget af, og hvorfor de opholder sig i det offentlige rum. Hvis dem, de møder, er optaget af en aktivitet, så deres opmærksomhed er rettet imod den og ikke imod den forbigående, opleves det forholdsvis trygt. Men hvis dem, der opholder sig i det offentlige rum, har opmærksomheden rettet imod den forbigående, og en uventet situation opstår, kan det opleves utrygt.

Et eksempel på dette er unge drenge på multibolddbanen. Både unge og ældre af begge køn bliver i varierende grader utrygge, hvis de ser en gruppe af drenge, som de ikke kender, der er forsamlet på et fortov uden egentlig at lave noget. Hvis den samme gruppe drenge derimod er forsamlet på multibolddbanen og spiller fodbold, skaber de langt mindre utryghed. Nogle fremhæver endda, at aktivitet på multibolddbanen giver liv til kvarteret og øget tryghed.

Alle interviewede grupper fremhæver også, at det betyder noget, om aktiviteten foregår et sted, hvor man som forbigående forventer aktivitet.

Dette bliver blandt andet fremhævet i forhold til områdets alkoholikere. Flere, især unge piger og drenge, siger at de bliver utrygge, når mænd står og drikker øl tilfældige steder i det offentlige rum. Når mændene derimod sidder på "Prærien" (som er en barak til alkoholikere med tilhørende borde og bænke), bliver denne utryghed mindsket, fordi de unge forventer at møde dem der.

Selv om nogle oplevelser af det sociale liv er fælles for de interviewede, varierer oplevelserne også efter alder og køn.

ÆLDRE MÆND De, som sjældnest italesætter det sociale livs betydning for tryghedsfølelsen, er ældre mænd. Et af de aspekter, de fremhæver, er, at de kender området ud og ind og er vant til at færdes der. De giver udtryk for, at de opfatter kvarteret som deres hjemmebane, og at det er kilde til en høj grad af tryghed for dem. Det er samtidig en medvirkende årsag til, at nogle ældre mænd irriteres, når der står en stor gruppe drenge forsamlet på et fortov. Det opfatter de ældre mænd som en indtagelse og monopolisering af fortovet.

UNGE DRENGE De unge drenge italesætter det sociale livs betydning for tryghedsfølelsen i langt højere grad end de ældre mænd. For dem er det afgørende at kunne mødes med dem, de kender, i det offentlige rum. Det gør dem trygge og får dem til at føle sig hjemme.

Samtidig er de ofte opmærksomme på, om der står grupper af drenge i området, som de ikke ved, hvem er. Dette sker forholdsvis sjældent, men når det sker, er drengene på vagt over for de andres intentioner, og de kan blive utrygge.

Flere af drengene udtrykker også en opmærksomhed på, hvordan andre opfatter deres opførsel i det offentlige rum. De ved, at andre kan blive utrygge ved, at de står sammen i en flok, og bryder sig ikke om at fremprovokere den følelse. De fremhæver, at de gør sig umage for at flytte sig, når for eksempel ældre kvinder skal forbi.

ÆLDRE KVINDER OG UNGE PIGER Kvinder og piger er også meget opmærksomme på det sociale liv, og det er essentielt for deres forståelse af, om steder opleves som trygge eller utrygge.

Når unge piger og ældre kvinder skal beskrive, hvad der gør dem trygge, fortæller de således om børn, der leger på en legeplads, eller om interaktionen imellem flere generationer. De nævner steder, hvor de selv laver aktiviteter sammen med mennesker, de kender, eller steder med større forsamlinger af andre mennesker, der har et formål med at være i kvarteret, som eksempelvis indkøb i Netto.

Næsten alle beskriver også området umiddelbart omkring deres bopæl som meget trygt.

Kvinder og piger beskriver også i særlig grad, at det gør dem tryggere, når de har en oplevelse af, at andre mennesker kan se dem. Den "naturlige overvågning" fra vinduer i lejligheder umiddelbart ud til en gård giver mange en oplevelse af et behageligt gårdmiljø. For de piger, som bor i højhus, kan det også give en ekstra tryghed, at de ved, at deres forældre kan se dem fra vinduet, når de færdes i området.

Samtidig med at kvinder og piger i høj grad omtaler det sociale liv som tryghedsskabende, beskriver de også oftere end mænd, når det sociale liv gør dem utrygge.

Både piger og kvinder beskriver utryghed over for drenge i flok. Flere ældre kvinder oplever, at denne utryghed bliver stærkere med alderen. De fremhæver, at det ikke er, fordi de har været udsat for overfald eller andre ubehageligheder, men at det primært er en øget generel utryghed.

De unge piger giver også udtryk for utryghed over for alkoholikere i området.

- 1** Ung pige
"Men her ved Netto, så føler jeg mig altså tryk, fordi der er nogen, jeg bare kan gå ind til."
- 2** Ung mand
"Hvis jeg kender menneskene i området, så ved jeg også, hvad de har tænkt sig at gøre og hvorfor de er der. Men hvis jeg ser én, jeg ikke plejer, så ved jeg, at han prøver på et eller andet, hvis han lige står og stirrer på et sted."
- 3** Ældre kvinde
"Der bliver jeg ikke utryk af de unge. Det er ligesom... de spiller bold og er optaget af deres boldspil."
- 4** Ung mand
"Ved Prærien er det fint nok - når man ved, at det er dér de (alkoholikerne) er."
- 5** Ung pige
"Jeg kan godt li' at være her, ved mit højhus. Fordi jeg bor her og jeg kender alle. Og der er rigtig mange."
- 6** Ung pige
"Når jeg har været i skole og cykler hjem, så føler jeg mig også lidt utryk, hvis nu de fulde mænd kommer ud på cykelstien."
- 7** Ung pige
"Her går vi aldrig, for der er ingen der kan se os, når vi går. Vi kan godt li' at nogen kan se, hvad der sker, hvis der sker noget."
- 8** Ung mand
"Hvis jeg ved mine venner står for enden af vejen, så kan jeg gå med bind for øjnene, men hvis der står nogen, jeg ikke kender, så vil jeg godt ha, der er oplyst."
- 9** Ung kvinde
"Fra caféen og så hen til dér, hvor jeg bor, synes jeg det er hyggeligt, fordi (...) jeg kan ikke engang huske, om der er lys på gaden, men bare det at man kender folk, og man ved, hvem der er hvem, og folk smiler til én og folk er glade, når man ser dem (...) de steder kan jeg godt li at være, fordi der føler man sig velkommen."
- 10** Kvinde
"Foran Milestedets ungdomsklub, foran kiosken, ned ved busstoppestederne, dér føler man sig ikke tryk, fordi når det er du går forbi, så kan man se, at folk (indvandrere - drenge) giver én et skævt blik - de kigger sådan skævt på én - og holder sin smøg i hånden og ser på os som om vi er sådan nogle fremmede mennesker, som ikke har lov til at være dér."



- 11** Ung kvinde
"Om sommeren for eksempel, der nød jeg virkelig at være dér, fordi der kom alle folk ud og sådan - jeg kan huske i starten, da legepladsen åbnede, så var alle henne og spise sammen og hyggede sig og legede sammen, også store og små. Altså vi hyggede os alle sammen sammen."



C/ Mentale opfattelser af steder

BÅDE UNGE OG ÆLDRE HAR FORESTILLINGER OM OG FORVENTNINGER TIL, HVAD DER KAN SKE, NÅR DE BEVÆGER SIG RUNDT I KVARTERET.

Mange af disse forestillinger og forventninger er forbundet med kollektive fortællinger om, hvad der er sket et bestemt sted. Nogle er forbundet med egne erfaringer om, hvad der tidligere er sket. Mange forestillinger er også forbundet med generelle følelsesmæssige tilstande hos den enkelte af eksempelvis uro eller velvære. Den følelse, som dette projekt særligt har sat fokus på, er følelsen af uro, der i udpræget grad forstærkes i mørke.

Det er især ældre kvinder og unge piger, som taler om, at disse ting har betydning for, hvordan de bruger området og oplever det sociale liv. Hvordan og i hvilken grad det påvirker dem, varierer dog meget.

KOLLEKTIVE FORTÆLLINGER Både blandt unge og ældre eksisterer kollektive fortællinger om specifikke steder. Det kan være rare fortællinger, som er med til at skabe positive forventninger til et sted.

Det kan også være ubehagelige fortællinger, som kan være med til at skabe negative forventninger til og myter om et sted.

Nogle fortællinger kendes af alle beboergrupper, men gør særligt indtryk på et segment, for eksempel unge piger/kvinder. De viderefører derfor i højere grad fortællingen, og den indvirker i højere grad på deres brug af området, og de undgår eksempelvis en bestemt sti eller vej.

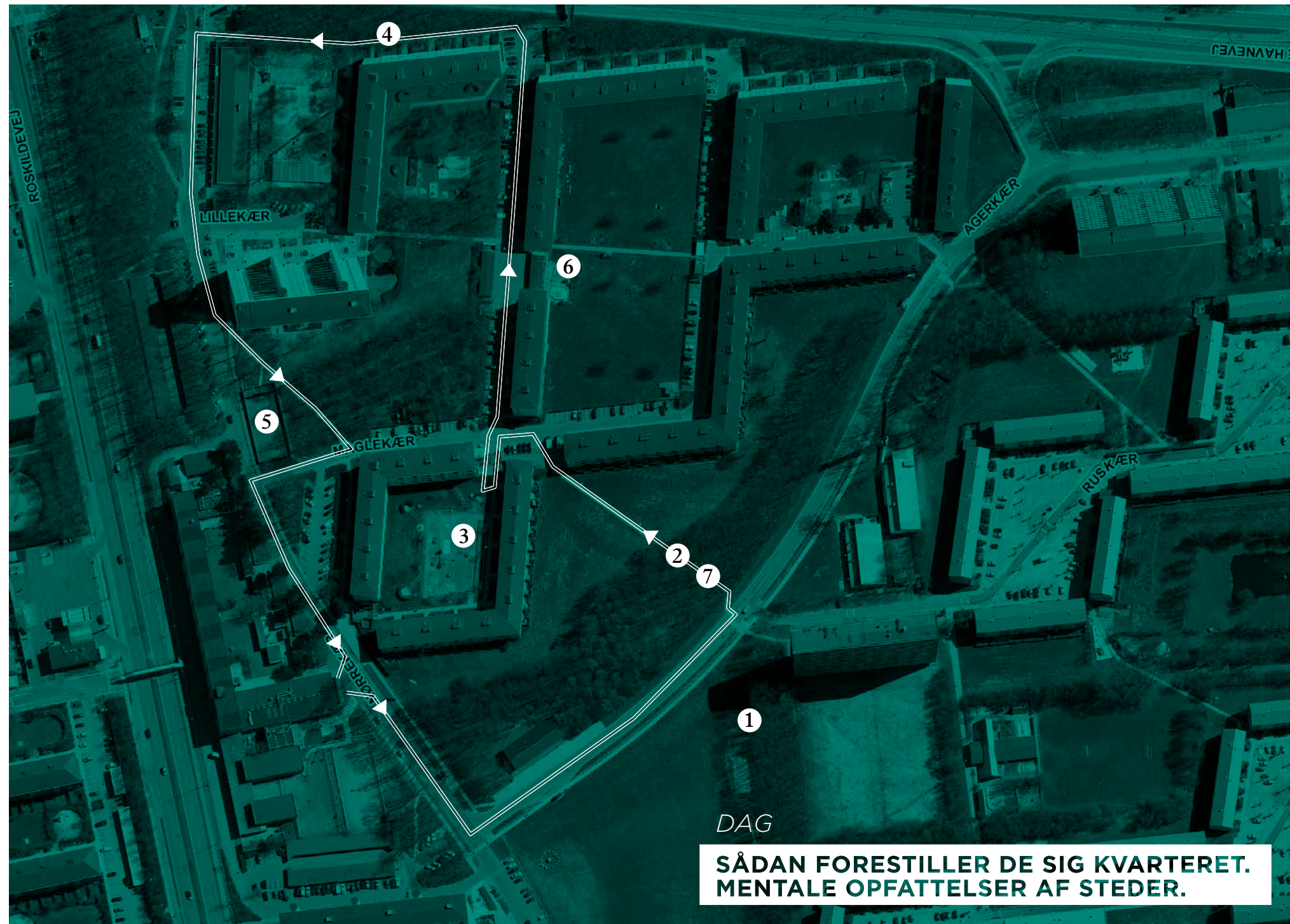
Fortællingerne varierer også imellem grupper af unge og ældre, fordi mange ældre har boet i området i mange år. De husker stadig begivenheder, som foregik for mange år siden, og forbinder dem til specifikke steder.

EGNE ERFARINGER Der er stor variation i, hvordan de interviewede taler om og håndterer egne erfaringer. Nogle er særligt optaget af ubehagelige oplevelser, andre af rare oplevelser.

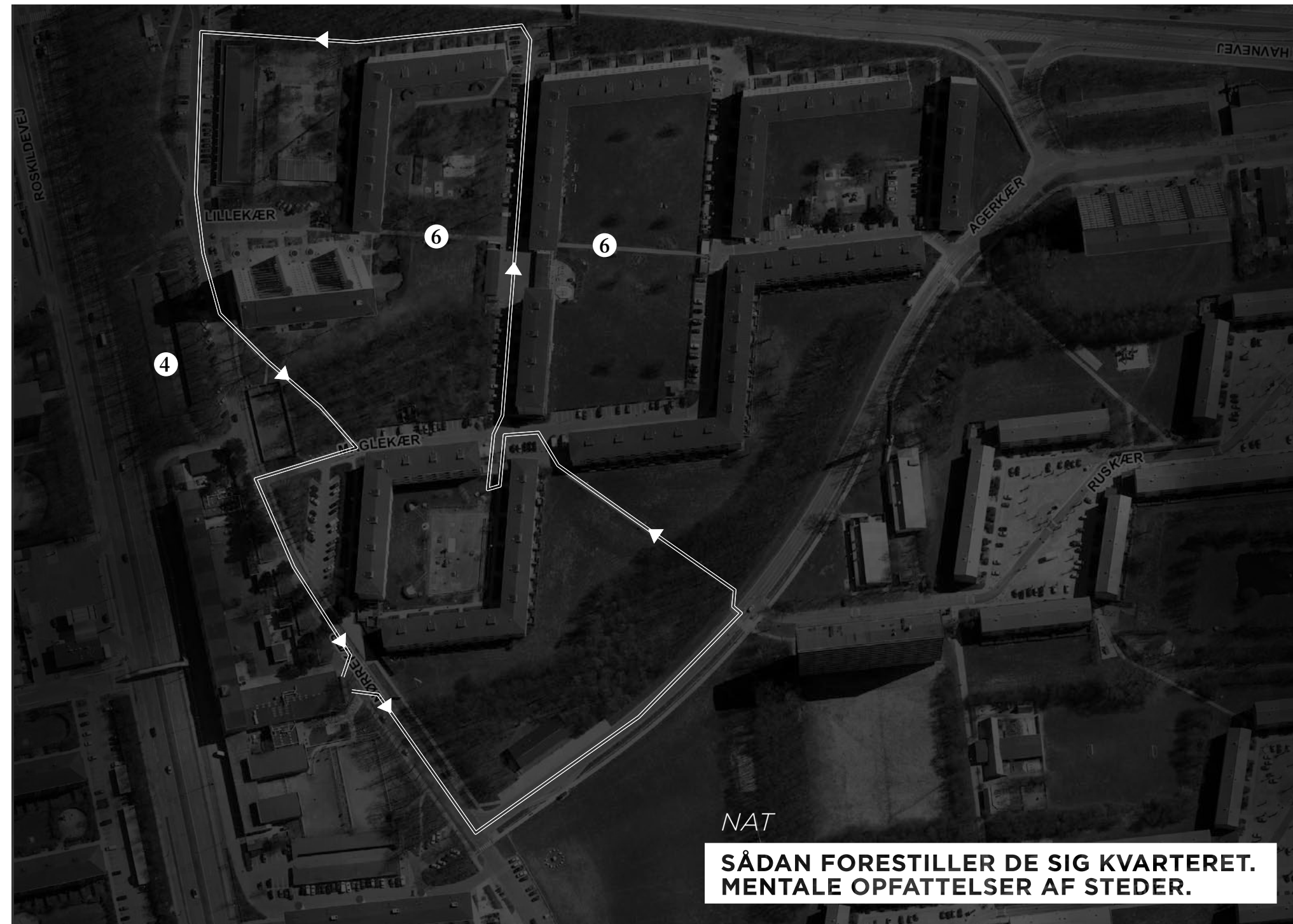
Håndteringen af ubehagelige oplevelser er i høj grad også forbundet med personens erfaringer fra andre sammenhænge. Der er en tendens til, at det har betydning, hvor personen er vokset op og/eller har været vant til at færdes. Erfaringer fra et mere råt miljø giver generelt en mere overbærende tilgang til eventuelle ubehagelige erfaringer.

FØLELSERMÆSSIGE TILSTANDE Forskellige følelsesmæssige tilstande, beboerne befinder sig i, påvirker også deres følelse af tryk og utryk. Den tilstand, som dette projekt særligt har sat fokus på, er følelsen af uro, som vækkes eller forstærkes, når det bliver mørkt. Denne uro bliver beskrevet af alle grupper, dog i særlig høj grad af unge piger og ældre kvinder.

- 1** Pige
"Jeg kan ikke li' det her, fordi (...) vi har hørt, at der er mange børnelokkere dér. Fordi da vi var små, plukkede vi altid blommer fra træet, og så kom der altid sådan nogle mænd og sagde: "Vi har is, kom herhen." Altså, det har vi prøvet én gang, så derfor går vi aldrig derhen."
- 2** Ung kvinde
"Jeg har hørt en hel masse historier om, at der har været mennesker herhenne, som gemmer sig i buskene og kommer efter én og sådan noget. Så derfor kommer jeg ikke dér."
- 3** Mand
"Denne gård er sådan et sted, hvor der aldrig sker noget. Og hvis der gør, er der nogen, der ser det. Det er sådan et sted, hvor selv juletræskæderne får lov til at hænge."
- 4** Ældre kvinde
"Her kender jeg én, som blev overfaldet og frarøvet sin pung ved højlys dag. Jeg ved godt, der sikkert aldrig sker noget igen lige der, men jeg undgår den vej."
- 5** Ung mand
"Multibanen er et godt sted. Man skaffer sig venner på banen og hygger sig med dem."
- 6** Dreng
"Det her er det sted, vi altid mødes - det forbinder jeg med noget godt."
- 7** Ung mand
"Her var der engang en pige, som blev voldtaget, så her går vi aldrig."



- 1 Ældre kvinde
"Vi kan godt li' at bo her, men igen som vi siger, om aftenen...jeg er utryg...jeg går ikke gerne alene på gaden."
- 2 Ældre kvinde
"Hvis man kommer alene om aftenen, og man ser 4-5 unge mennesker stå og snakke...de kan være ganske almindelige mennesker, som ikke gør noget som helst, men jeg bliver altså nervøs."
- 3 Mand
"Det er jo oppe i hovedet, det gør folk utrygge. Det er jo ikke, fordi der sker et eller andet. Det er de samme træer, det er de samme mennesker, der færdes dér. Det er mørket, der gør folk utrygge af en eller anden årsag. Sådan har jeg det jo også selv."
- 4 Ældre ægtepar
"Vi tør ikke at køre vores bil i garagen, når det er mørkt. For måske står der nogen dernede."
- 5 Ældre ægtepar
"Jeg bliver altid hentet af min mand, hvis jeg har været ude om aftenen - for jeg tør ikke at gå alene."
- 6 Ung kvinde
"Denne her sti har ikke rigtig noget lys og der er ikke nogen huse tæt på, så her går jeg aldrig om aftenen."



NAT

SÅDAN FORESTILLER DE SIG KVARTERET.
MENTALE OPFATTELSER AF STEDER.

TRYGHEDSVANDRING SOM PRAKTISK REDSKAB

TRYGHEDSVANDRING SOM PRAKTISK REDSKAB ER I HØJ GRAD ET SPØRGS-MÅL OM FACILITERING. INTERESSER OG GRUPPERINGER SKAL MØDES, DISKUTERE OG SAMARBEJDE, OG DET KRÆVER OPMÆRKSOMHED, TID OG KOORDINERING.

Tryghedsvandringens undersøgende element er udgangspunktet for det praktiske element, og i forsøgsprojektet blev interviewene et omdrejningspunkt for det videre arbejde. Det, borgerne fortalte om deres oplevelser og brug af området, blev således brugt til at fastlægge ruten. Deres beskrivelser skabte også en kontekst omkring det, de senere fortalte på vandringen, og bragte nuancer frem.

Det praktiske arbejde har flere faser.

FORBEREDENDE FASE Forsøgsprojektet valgte at lægge stor vægt på den forberedende fase, som undersøgelserne også var en del af. I denne fase blev der fastlagt samarbejde med kommunale aktører, og der foregik en afgørende forventningsafstemning.

Det var meget vigtigt at sikre, at både kommune og boligselskaber var parate til at investere tid og økonomi i initiativet, og at de kunne se potentialerne i at møde borgerne i øjenhøjde.

Samtidig var det en prioritering at sikre, at borgerne mødte op på vandringen med en konstruktiv indstilling og ikke mødte de professionelle med en mur af beklagelser. Dette skete blandt andet igennem indledende interviews med alle deltagere, hvor de fik mulighed for at reflektere over ikke alene utryghed, men også tryghed. Under interviewene blev det også tydeliggjort for deltagerne, at det var vigtigt at skabe en nuanceret diskussion på vandringen med plads til både tilfredshed og utilfredshed.

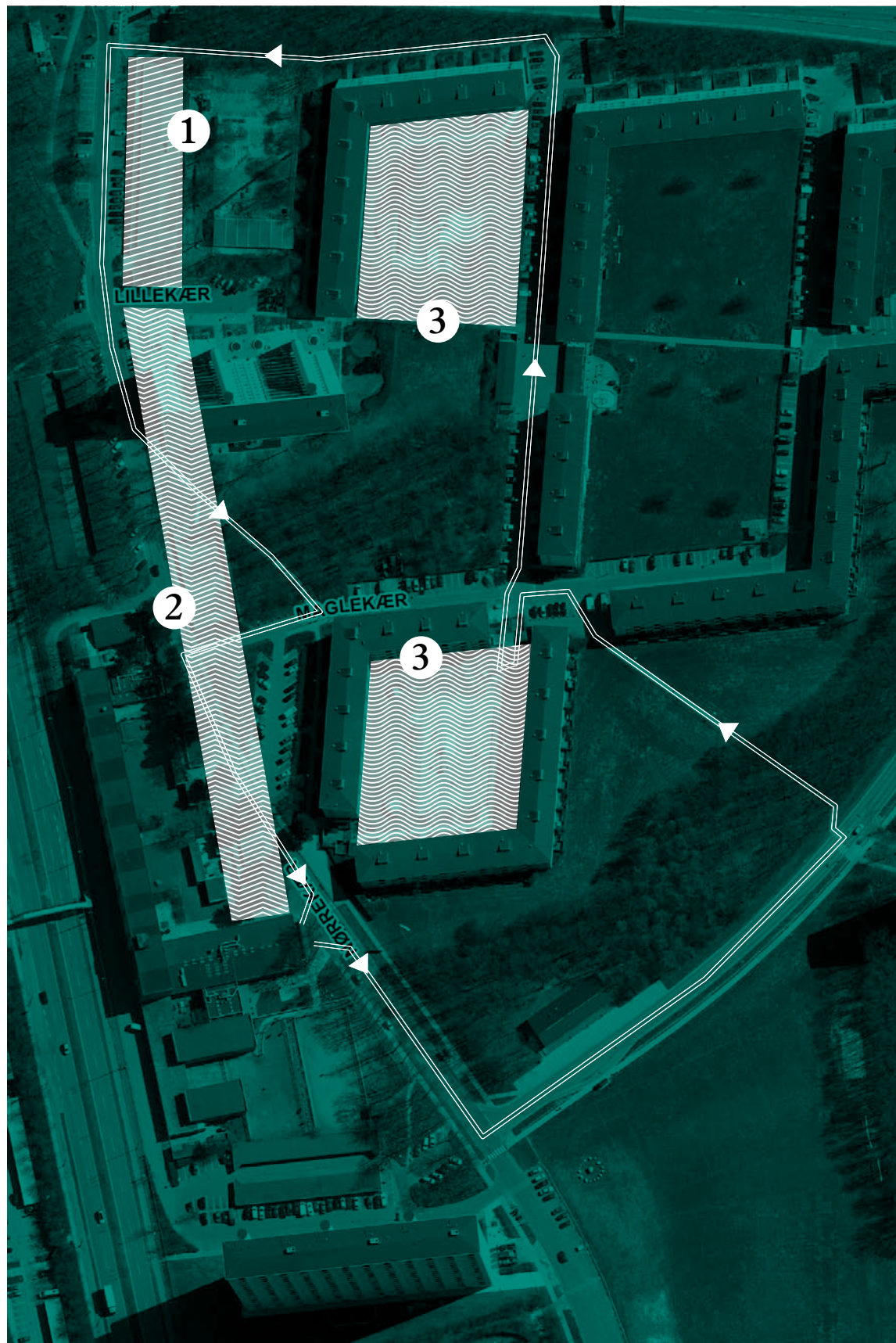
PÅ VANDRINGEN På vandringen blev det prioriteret at gøre en ekstra indsats for at skabe en stemning, som gav både unge nydanskere og ældre gammeldanskere lyst til at bidrage og tale med hinanden. De kendte ikke hinanden og havde kun ganske lidt kontakt i dagligdagen. Derfor var der usikkerheder på begge sider, og det var vigtigt, at alle følte sig velkomne og fik roller, som var tydelige.

En yngre nydansk mand, som kendte bestyrelse, ansatte og de unge nydanske drenge, var derfor med på turen i rollen som mediator.

Undervejs på vandringen blev mange diskussioner i grupperne optaget, så der senere var mulighed for at lytte optagelser igennem og videreformidle diskussionerne nuanceret. To unge påtog sig rollen som fotografer på turen, sammen med en professionel. Og to ældre mænd noterede alle forslag til forbedringer ned. Denne dokumentation blev omdrejningspunktet i næste fase, hvor kommune og boligafdeling skulle tage stilling til, hvilke forslag de havde mulighed for og interesse i at efterkomme.

EFTER VANDRINGEN Efter vandringen blev det prioriteret at opsamle, afstemme og videreformidle information så gennemsigtigt som muligt. Kommune og boligafdeling bød ind på de områder, hvor de var enige i, at der var behov for forbedringer, og deltagerne på vandringen blev informeret om dette.

Eksempler på resultater fra tryghedsvandring



1

DISKUSSION PÅ VANDRING

Prærien roses, fordi der er rydet op.

Netto: Nye plexiglas tavler, som ikke kan smadres, roses.

Det roses at indhakked før Netto er fjernet, så det er mere åbent.

Første del af kolonaden er mørk, fordi lyset i halvtaget er ødelagt. På anden halvdel, god belysning.

Kiosk: De unge føler sig trygge omkring kiosk. Mange ældre oplever det som det mest utrygge sted på ruten, fordi der er meget mørkt, og der tit står grupper af drenge.

FORSLAG FRA BEBOERENE

Der ønskes bedre belysning i kolonaden, på fortovet, og ved busstopstedet foran kiosken.

HANDLING EFTER VANDRING

Dong udskifter gadelamper efter aftale med Vej og Trafik, Rødovre kommune. Udskiftningen forventes afsluttet senest februar 2013

AKB arbejder på en løsning på problemet med lys i kolonaden.

På mødet efter vandringen påbegyndes dialog imellem ældre og unge beboere.

2

DISKUSSION PÅ VANDRING

Strækningen opleves generelt som meget mørk, især ved siden af højhuset.

Legepladsen bag ved højhuset roses.

Multibanen opleves positivt både af unge og ældre. Flere ældre føler sig ikke utrygge ved de unge, når de opholder sig på banen.

Fortovet foran og stien bag ved banen er mørk. Det hjælper dog lidt, når lyset på banen er tændt.

FORSLAG FRA BEBOERENE

Der ønskes bedre belysning, især ved siden af højhuset.

HANDLING EFTER VANDRING

Dong udskifter gadelamper efter aftale med Vej og Trafik, Rødovre Kommune. Udskiftningen forventes afsluttet senest februar 2013.

AKB undersøger muligheder for at opsætte ekstra lys på siden af højhuset.

3

DISKUSSION PÅ VANDRING

Unge og ældre oplever generelt gårdene som meget trygge. Maglekær gårdens nye legeplads roses. Der mangler dog lidt lys i et hjørne. Det bliver rost, at de blå vægge ved skurene er taget ned.

Knallerter på fortovet udenfor gården nævnes som et problem.

I Lillekær gården roses det, at underskoven er fjernet. Det opleves som et tryggere sted nu.

Der mangler dog belysning på stien, som bruges af flere beboere efter underskoven er fjernet.

FORSLAG FRA BEBOERENE

Der ønskes en gadelampe i Maglekær gården. Der foreslås belysning på stien ved Lillekær.

HANDLING EFTER VANDRING

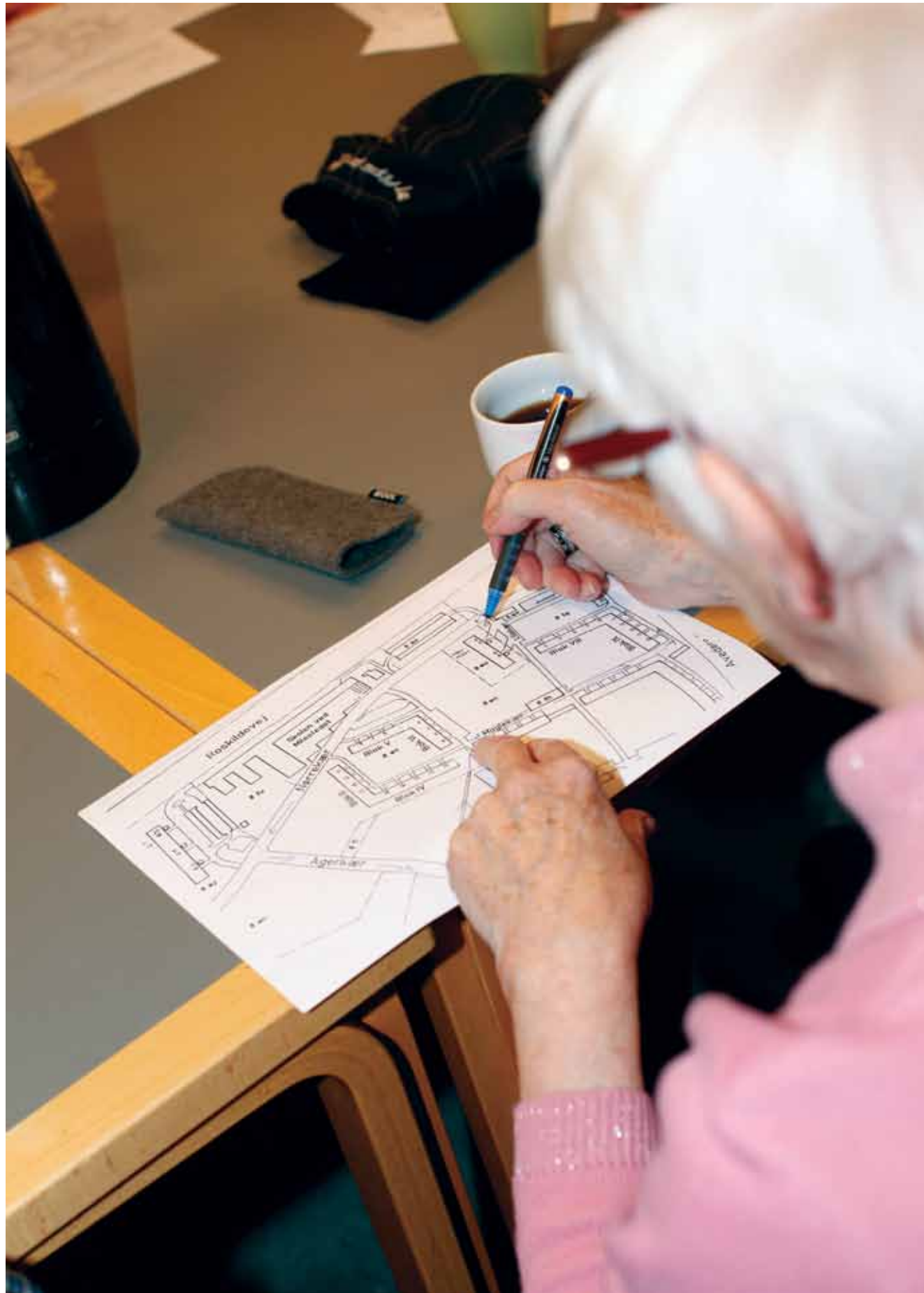
AKB undersøger løsninger på problemet med knallerter på fortovet.

AKB ser nærmere på manglende lys i Maglekær gården.

I Lillekær gården etableres først legeplads, derefter diskuteres belysning.

AFRUNDING

En ældre udpeger trygge og utrygge steder på kort



Forsøgsprojektets resultater tyder på, at tryghedsvandring også kan være en brugbar metode, når man vil arbejde med den oplevede tryghed i Danmark.

Brugt rigtigt kan metoden give kommuner og boligafdelinger viden om, hvor beboere føler sig trygge og utrygge. Denne viden kan give dem et velfunderet udgangspunkt for videre handling og forbedringer i området.

Metoden kan også forme rammen om et demokratisk møde. Borgere møder kommunalt ansatte og ansatte i en boligafdeling i en uformel sammenhæng, og de diskuterer med direkte afsæt i borgernes virkelighed. Det giver mulighed for at alle kan udveksle synspunkter. Borgerne kan fortælle om deres oplevelser og behov, og ansatte kan forklare prioriteringer og forretningsgange. Derudover giver metoden mulighed for at skabe rammen om et konkret samarbejde imellem kommune og boligafdeling.

En tryghedsvandringsproces kan også åbne op for at indsamle nuanceret viden om beboernes oplevede tryghed. Forsøgsprojektet viste, at på nogle områder anskuer unge nydanskere og ældre gammeldanskere det offentlige rum forskelligt, ligesom de bruger det på forskellig måde.

Forsøgsprojektet viste også, at borgernes tryghedsfølelse var en kompleks størrelse. Den var forbundet til både den fysiske indretning af det offentlige rum, det sociale liv, der udspillede sig i det, og det mentale billede, borgerne havde af et sted. Alle tre størrelser indvirkede på, hvordan beboerne brugte deres boligområde og på deres tryghedsfølelse.

Derfor peger forsøgsprojektet også på, at man med fordel kan udvikle flere metoder, som kan bruges i arbejdet med den oplevede tryghed.

KOLOFON

DIGITAL VERSION

1280x740 pixel

TRYKT VERSION

1. UDGIVELSE, 2012

NABO-HOOD

- et forsøgsprojekt om tryghedsvandringer

Forfatter · Tine Sønderby
Assistenten · Minja Derkovic / Omair-Hassan Raza
Grafisk design · Ironflag
Tryk · Mark Produktion
Fotos · Søren Kirkegaard / Minja Derkovic / Omair-Hassan Raza
Udgiver · EIRM / Den Trygge Kommune med støtte fra Det Kriminalpræventive Råd
og ÆldreForum
Kort · Rødovre Kommune, Teknisk Forvaltning

Publikationen kan bestilles hos

Den Trygge Kommunes sekretariat
European Institute for Risk Management
Skt. Gertruds Stræde 5, 4. sal
1129 København K
Telefon · 88199112

Mail · info@dentryggekommune.dk

Eller downloades her www.dentryggekommune.dk

© EIRM / Den Trygge Kommune

Det er tilladt at bringe uddrag af "Nabo-Hood" med henvisning til forfatter og kilde.